

PATVIRTINTA
2014–2020 metų Europos Sąjungos
struktūrinių fondų investicijų
veiksmų programos valdymo komiteto 2014
m. spalio 13 d. posėdžio sprendimu
protokolas Nr. 35

PROJEKTŲ DISKONTUOTŲ GRYNŲJŲ PAJAMŲ SKAIČIAVIMO IR PRIEŽIŪROS METODIKA

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Projektų diskontuotų grynujų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodika (toliau – Metodika) nustato metodines rekomendacijas ir reikalavimus iš Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas), įgyvendinamų pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą (toliau – veiksmų programa), diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimui ir priežiūrai, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, projektų vykdytojai, įgyvendinančiosios institucijos, ministerijos, pagal kompetenciją atsakingos už iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą ūkio sektorių (toliau – ministerija), nustatydami projektų, kuriuos įgyvendinant gaunama grynujų pajamų, nurodytų 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013, L 347, p. 320) (toliau – reglamentas (ES) Nr. 1303/2013), 61) straipsnyje, (toliau – pajamos), finansavimo sąlygas apskaičiuodami pajamas ir atlikdami projektų, kuriuos įgyvendinant gaunama pajamų, priežiūrą.
2. Metodika parengta vadovaujantis reglamento Nr. (ES) Nr. 1303/2013, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos finansų ministras, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090, nuostatomis.
3. Metodika parengta atsižvelgiant į šiuos Europos Komisijos (toliau – EK) parengtus dokumentus:
 - 3.1. 2014 m. kovo 3 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, ir kuriame aprašomas diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimo metodas;
 - 3.2. Įgyvendinamąjį teisės aktą dėl didelės apimties projektų sąnaudų ir naudos analizės gairių (angl. *Implementing act on the guidance for the methodology for the cost-benefit analysis of major projects*);

- 3.3. Investicijų projektų sąnaudų ir naudos analizės gaires (angl. *Guide to cost-benefit analysis of investment projects*).
4. Vadovaujantis reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies b punktu projekto grynosios pajamos apskaičiuojamos, taikant diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimo metodą, aprašytą šios Metodikos II skyriuje.
5. Vadovaujantis reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies a punktu, gali būti nustatyta sektoriaus ar subsektoriaus grynujų pajamų fiksuotoji norma, išreikšta pajamų procentais. Pajamų fiksuotosios normos nustatytos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 V priede ir (arba) deleguotuosiuose teisės aktuose. Tais atvejais, kai taikoma pajamų fiksuotoji norma, laikoma, kad yra atsižvelgta į visas projektų įgyvendinimo metu ir po jo įgyvendinimo pabaigos gautas grynąsias pajamas, todėl šios pajamos vėliau iš tinkamų finansuoti projekto išlaidų neišskaičiuojamos. Ministerija, vadovaujanti institucijai pritarus, nuostatas dėl pajamų fiksuotųjų normų taikymo, vadovaujantis reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies a punktu, nuostato projektų finansavimo sąlygų aprašuose. Jei nustatoma grynujų pajamų fiksuotoji norma, Metodika nėra taikoma.
6.
 6. Metodika netaikoma:
 - 6.1. iš Europos socialinio fondo lėšų bendrai finansuojamiems projektams;
 - 6.2. kai iš Europos regioninės plėtros fondo ar Sanglaudos fondo bendrai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma neviršija 1 000 000 eurų;
 - 6.3. projektams, jeigu jiems taikoma valstybės pagalba. Jei valstybės pagalba teikiama tik daliai projekto veiklų, ši išimtis taikoma tik šioms projekto veikloms. Jei valstybės pagalbos teikimo sąlygose (ES reglamentuose ar Europos Komisijos sprendimuose) nustatomi reikalavimai, susiję su projekto pajamų kontrole, pajamų skaičiavimo reikalavimai taikomi pagal valstybės pagalbos teikimą reglamentuojančių dokumentų nuostatas;
 - 6.4. projektams, kurių finansavimo forma yra apdovanojimas ar gražinamoji subsidija (kai gražinamos visos projekto vykdytojai išmokėtos lėšos);
 - 6.5. techninės paramos projektams,
 - 6.6. finansinėms priemonėms;
 - 6.7. fiksuotosioms sumoms, fiksuotiesiems įkainiams ir bendrojo veiksmų plano projektams, jeigu juos nustatant buvo atsižvelgta į numatomas gauti grynąsias pajamas.

II SKYRIUS. PROJEKTŲ, KURIŲ PAJAMAS GALIMA IŠ ANKSTO OBJEKTYVIAI APSKAIČIUOTI, DISKONTUOTŲ GRYNŲJŲ PAJAMŲ SKAIČIAVIMAS IR ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

7. Projekto grynąsias pajamas galima iš anksto objektyviai apskaičiuoti tuo atveju, jeigu projekto investicijų ataskaitiniu laikotarpiu galima objektyviai prognozuoti pagrindinius pajamų dydį lemiančius veiksniai:
 - 7.1. kainą (prekių ar paslaugų pardavimo kainą, tarifus, nuomos įkainius ir pan.);
 - 7.2. paklausą (prekių ar paslaugų pardavimo kiekį, vartotojų skaičių, renginių dažnumą ir pan.).
8. Tuo atveju, jeigu projekto investicijų ataskaitiniu laikotarpiu objektyviai prognozuoti pagrindinių pajamų dydį lemiančių veiksnių, nurodytų Metodikos 7.1.–7.2. papunkčiuose, neįmanoma,

projekto pajamos yra vertinamos ir EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma bei didžiausia galima skirti projektui finansavimo lėšų suma yra nustatoma Metodikos III skyriuje nustatyta tvarka.

9. Tais atvejais, kai įgyvendinant projektą numatoma gauti pajamų, kurias įmanoma iš anksto objektyviai apskaičiuoti, EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma negali viršyti išlaidų projekto investicijoms dabartinės vertės, atėmus grynujų pajamų iš projekto investicijų per konkretų investicijų ataskaitinį laikotarpį dabartinę vertę.
10. Pateikdamas paraišką finansuoti projektą, kurio pajamas galima iš anksto objektyviai apskaičiuoti, (toliau – paraiška), pareiškėjas turi pateikti informaciją apie planuojamas gauti iš projekto pajamas. Šią informaciją pareiškėjas pateikia užpildydamas paraiškos priedo „Informacija apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas“ (toliau – paraiškos priedas) formą (1 priedas), pagal šios formos pildymo instrukciją (2 priedas). Elektroninė paraiškos priedo versija pateikiama ES struktūrinių fondų svetainėje (www.esinvesticijos.lt). Reikalavimą pareiškėjui kartu su paraiška pateikti užpildytą paraiškos priedo formą ministerija nustato rengdama projektų finansavimo sąlygų aprašą.
11. Paraiškos priede pateikiamos jau atliktų diskontuoto pinigų srauto skaičiavimų reikšmės, jei tokie skaičiavimai buvo atlikti rengiant konkretaus projekto paraišką, pavyzdžiui, rengiant investicijų projektą, prielaidos ir rezultatai (patys skaičiavimai tokiu atveju taip pat turi būti pridedami prie paraiškos). Jei rengiant projektą tokie diskontuoto pinigų srauto skaičiavimai atlikti nebuvo, jie atliekami pildant paraiškos priedą – tokiu atveju išsamiau užpildomas šio priedo penktasis skirsnis, skirtas prielaidoms pagrįsti.
12. Skaičiuojant grynąsias pajamas turi būti atsižvelgiama į šios Metodikos 3 punkte nurodytus metodinius dokumentus ir (arba) kitus su pajamų skaičiavimu susijusius metodinius dokumentus, paskelbtus ES struktūrinių fondų svetainėje (www.esinvesticijos.lt), tiek, kiek jie papildo šią Metodiką.

I SKIRSNIS. PAGRINDINIAI DISKONTUOTŲ PAJAMŲ SKAIČIAVIMO PRINCIPAI

13. Projekto grynosios pajamos apskaičiuojamos per projekto investicijų ataskaitinį laikotarpį, kaip nurodyta II skyriaus II skirsnyje, iš diskontuotų pajamų atimant diskontuotas išlaidas ir, jei taikoma, pridedant investicijų likutinę vertę paskutiniaisiais ataskaitinio laikotarpio metais.
14. Atliekant grynujų pajamų skaičiavimą turi būti laikomasi šių pagrindinių principų:
 - 14.1. EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma (taip pat ir didžiausia galima skirti projektui finansavimo lėšų suma) skaičiuojama trūkstamo finansavimo metodu, pagal kurį trūkstamas finansavimas rodo projekto išlaidų dalį, kuri negali būti finansuojama paties projekto pajamomis, ir kuri dėl to gali būti apmokėta projektui skiriamo finansavimo lėšomis;
 - 14.2. skaičiavimai atliekami taip:
 - 14.2.1. nustatomas trūkstamo finansavimo santykis pagal šią formulę:
$$R = (DIC - DNR) / DIC$$
, kur
R – trūkstamo finansavimo santykis (EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų dalis);
DIC – diskontuotos investicijų išlaidos;
DNR – diskontuotos grynosios pajamos;
(DIC - DNR) – diskontuotas trūkstamas finansavimas;
 - 14.2.2. apskaičiuojama EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma pagal šią formulę:

$DA=EC \times R$, kur

DA – EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma;

EC – tinkamų finansuoti projekto išlaidų suma, t. y. projekto išlaidų suma, atitinkanti Išlaidų ir finansavimo reikalavimų atitikties taisyklių reikalavimus;

R – trūkstamo finansavimo santykis.

- 14.3. Skaičiavimai atliekami remiantis bendraisiais diskontuoto pinigų srauto skaičiavimo principais – skaičiuojant naudojamos reikšmės diskontuojamos, įtraukiami tik pinigų srautai (t. y. neįtraukiami nepiniginiai apskaitos straipsniai, tokie kaip nusidėvėjimas, rezervas ar atidėjiniai ir pan.).

II SKIRSNIS. PROJEKTO INVESTICIJŲ ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

15. Projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis yra metų, kuriems pateikiamos projekto finansinių srautų prognozės, skaičius. Projekto įgyvendinimo laikotarpis yra įskaičiuojamas į projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio trukmę. Šis metų skaičius turi būti nustatomas atsižvelgiant į ekonomiškai naudingą projekto investicijų gyvavimo laikotarpį (sukurto turto naudingo tarnavimo laiką). Jei įgyvendinant projektą numatoma sukurti turto (atskirų turto komponentų) naudingo tarnavimo laikas yra skirtingas, rekomenduojama projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio trukmę nustatyti pagal turto, kuriam numatoma išleisti didžiąją dalį projekto investicijų lėšų, naudingo tarnavimo laiką. Dėl sudėtingo prognozavimo nerekomenduojama taikyti ilgesnio nei 30 metų ataskaitinio laikotarpio.
16. Rekomenduojama taikyti tokius projekto investicijų ataskaitinius laikotarpius pagal sektorius:
- 16.1. geležinkeliai – 30 metų;
 - 16.2. vandentiekio, kanalizacijos, vandens nuotekų valymo sistemos – 30 metų;
 - 16.3. automobilių keliai – 25–30 metų;
 - 16.4. atliekų tvarkymas – 25–30 metų;
 - 16.5. oro uostai ir uostai – 25 metai;
 - 16.6. miesto transportas – 25–30 metų;
 - 16.7. energetika – 15–25 metai;
 - 16.8. moksliniai tyrimai ir inovacijos – 15–20 metų;
 - 16.9. telekomunikacijos – 15–20 metų;
 - 16.10. pramonė – 10–15 metų;
 - 16.11. kiti sektoriai – 10–15 metų.
17. Trumpesnis nei Metodikos 16 punkte nurodytas rekomenduojamas investicijų ataskaitinis laikotarpis gali būti taikomas tik atsižvelgiant į šios Metodikos 15 punkto nuostatas pagrįstais atvejais.

III SKIRSNIS. DISKONTO NORMOS PASIRINKIMAS

18. Diskontuojant pinigų srautus rekomenduojama taikyti 4 procentų diskonto normą realiąja išraiška. Taikant šią diskonto normą finansiniai srautai turi būti prognozuojami palyginamosiomis (pastoviomis) kainomis, t. y. nekoreguojant jų dėl infliacijos.
19. Didesnė nei šios Metodikos 18 punkte nurodyta diskonto norma gali būti taikoma tik tuo atveju, jeigu projektas įgyvendinamas viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu ir (arba) didesnė

diskonto norma yra pagrįsta atsižvelgiant į įprastą atitinkamo sektoriaus kapitalo pelningumą, projekto riziką ir pan.

IV SKIRSNIS. PROJEKTO DISKONTUOTŲ GRYNUJŲ PAJAMŲ APSKAIČIAVIMAS

20. Projekto investicijų išlaidos yra visos ES fondų lėšomis tinkamos finansuoti ir netinkamos finansuoti ES fondų lėšomis projekto išlaidos. Atliekant skaičiavimus projekto investicijų išlaidos nurodomos pamečiui, pagal numatomą jų padarymo laiką palyginamosiomis (pastoviomis) kainomis, t. y. nekoreguojant jų dėl infliacijos. Kai pridėtinės vertės mokestis nėra tinkamos finansuoti išlaidos, į projekto investicijų išlaidas jis neįtraukiamas.
21. Projekto veiklos pajamos ir projekto veiklos išlaidos nurodomos palyginamosiomis (pastoviomis) kainomis, t. y. nekoreguojant jų dėl infliacijos.
22. Projekto veiklos pajamas sudaro pajamos, kurios yra tiesiogiai gaunamos iš vartotojų už prekes ir (arba) paslaugas, kurios sukurtos įgyvendinant projektą, pavyzdžiui: vartotojų tiesiogiai mokami mokesčiai už naudojimąsi sukurtą infrastruktūrą, pajamos iš žemės ar pastatų pardavimo arba nuomos, mokėjimai už paslaugas ir pan. Jei taikoma, veiklos pajamų tarifai nustatomi laikantis „teršėjas moka“ principo ir prireikus įvertinamos vartotojų galimybės sumokėti.
23. Prie projekto veiklos pajamų neturi būti priskiriamos iš privačių ir viešųjų lėšų šaltinių gaunamos įplaukos, pervedimai, subsidijos ar kiti pinigų srautai, kurie atsiranda ne iš tarifų, rinkliavų, mokesčių, nuompinigių ir kitų vartotojų tiesioginio apmokestinimo formų. Tokių į projekto veiklos pajamas neįtraukiamų pinigų srautų pavyzdžiai yra:
 - 23.1. pervestos lėšos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų arba nacionalinių valstybinio draudimo sistemų;
 - 23.2. „paslėpti“ mokesčiai – teikiamų paslaugų kaina ar jos dalis, kurią už vartotojus sumoka valstybė;
 - 23.3. lėšos, skirtos iš viešųjų lėšų šaltinių, eksploatacijos ir veiklos išlaidoms padengti;
 - 23.4. privataus akcinio kapitalo įnašai, įplaukos iš paskolų;
 - 23.5. valstybės institucijų ar privačių rėmėjų suteiktos subsidijos.
24. Prie projekto veiklos pajamų turi būti priskiriamos tos pajamos, kurios yra susijusios su įgyvendinant projektą sukuriama turto naudojimu, t. y. į projekto veiklos pajamas įtraukiamos tik projektui tenkančios veiklos pajamos, o ne visos pareiškėjo pajamos, jeigu projektas apima tik dalį pareiškėjo veiklos. Netesybos, baudos ar kitos projekto vykdytojo iš trečiųjų šalių gautos pajamos dėl sutarčių nevykdymo ar kitų priežasčių nėra laikomos projekto pajamomis.
25. Projekto veiklos išlaidas sudaro išlaidos, kurios yra susijusios su projekto įgyvendinimo metu sukuriama turto eksploatavimu ir su projekto veiklos pajamomis, t. y. į projekto veiklos išlaidas įtraukiamos tik konkrečiam projektui tenkančios išlaidos, o ne visos pareiškėjo išlaidos, jeigu projektas apima tik dalį pareiškėjo veiklos.
26. Nustatant projekto veiklos išlaidas turi būti atsižvelgiama į šias nuostatas:
 - 26.1. į projekto veiklos išlaidas yra įtraukiamos pakartotinės investicijos (reinvesticijos), skirtos iki investicijų ataskaitinio laikotarpio pabaigos susidėvėjusioms įgyvendinant projektą sukurtu turto dalims pakeisti;
 - 26.2. į projekto veiklos išlaidas yra įtraukiamos visos pareiškėjo sąnaudos, išskyrus nepiniginius srautus, tokius kaip nusidėvėjimo išlaidos, projekto rezervas ir atidėjiniai, atidėtieji mokesčiai. Projekto veiklos išlaidos skirstomos į pastovias ir kintamas. Pastoviosios projekto veiklos išlaidos yra darbo užmokesčio, objekto priežiūros ir remonto darbų, administravimo, draudimo ir

kt. išlaidos. Kintamosios projekto išlaidos yra energijos išteklių, žaliavų, objekto priežiūros ir remonto darbų išlaidos, kurios priklauso nuo projekto veiklos apimčių ir pajamų;

- 26.3. į projekto veiklos išlaidas neįtraukiamos paskolų palūkanų išlaidos;
- 26.4. dėl projekto įgyvendinimo sutaupytos veiklos išlaidos turi būti įvertintos ir didina projekto grynąsias pajamas. Sutaupytomis veiklos išlaidomis mažinamos projekto veiklos išlaidos ir jos yra nurodomos kaip projekto veiklos išlaidos su priešingu ženklu. Sutaupytos veiklos išlaidos gali būti netraukiamos į projekto finansinę analizę tuo atveju, jeigu pareiškėjas pateikia pagrindimo dokumentus, kad sutaupyta išlaidų suma sumažinamos iš viešųjų lėšų mokamos subsidijos, finansavimas ar panašūs pervedimai, skirti padengti šias išlaidas.
27. Rekomenduojama projekto veiklos pajamų ir išlaidų srautų prognozę sudaryti pareiškėjo gaunamų pajamų ir patiriamų išlaidų iki projekto įgyvendinimo pradžios palyginimo su prognozuojamu veiklos pajamų ir išlaidų finansinių srautų pokyčiu, įgyvendinus projektą, principu. Naudojantis šiuo principu projekto veiklos pajamoms ir išlaidoms yra priskiriami tik tie pinigų srautai, kurie žymi pokytį dėl projekto įgyvendinimo. Kai projektas yra susijęs su naujo turto sukūrimu, prie projekto veiklos pajamų (išlaidų) priskiriamos veiklos pajamos (išlaidos), kurios atsiranda sukūrus naują turtą ar jo dalį.
28. Kai projektas susijęs su naujo turto įsigijimu ar statyba, pajamomis ir išlaidomis laikomos naujų investicijų pajamos ir išlaidos.
29. Tuo atveju, jeigu įgyvendinant projektą yra taikoma viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ar kita schema, kai infrastruktūros savininkas ir jos naudotojas yra skirtingi subjektai, rekomenduojama atlikti konsoliduotą (infrastruktūros naudotojo ir infrastruktūros savininko) pinigų srautų analizę.

V SKIRSNIS. TURTO LIKUTINĖ VERTĖ

30. Skaičiuojant EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų sumą, turto likutinė vertė yra pridėjama prie projekto veiklos pajamų.
31. Investicijų likutinė vertė įtraukiama skaičiuojant projekto grynąsias pajamas, tik jei diskontuotos projekto veiklos pajamos viršija diskontuotas projekto veiklos išlaidas.
32. Nustatant turto likutinę vertę, turi būti atsižvelgiama į projekto investicijų ataskaitinį laikotarpį. Jeigu turto naudingo tarnavimo laikas yra ilgesnis už projekto ataskaitinį laikotarpį, likutinė vertė nustatoma įvertinant projekto grynąjų pajamų, kurias planuojama uždirbti po projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos, grynąją dabartinę vertę šią dieną. Tokiu atveju vertinamų metų skaičius yra lygus to ilgalaikio turto vieneto, kuriam yra skirta didžiausia projekto investicijų dalis, nusidėvėjimo normatyvui, atėmus projekto ataskaitinį laikotarpį. Jei projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis sutampa su turto naudingo tarnavimo laiku, turto likutinė vertė neskaičiuojama. Likutinė vertė turi būti apskaičiuota tik to turto, kuris yra sukuriamas projekto įgyvendinimo metu. Tuo atveju, jeigu įgyvendinant projektą yra atliekama rekonstrukcija arba remontas, dėl kurių padidėja rekonstruojamo ar remontuojamo turto vertė, toks rekonstruotas ar suremontuotas turtas, kurio vertė padidėja, yra laikomas įgyvendinant projektą sukurtu turtu ir į jo padidėjusią vertę turi būti atsižvelgiama nustatant turto likutinę vertę.
33. Turto likutinė vertė turi būti nurodoma palyginamosiomis (pastoviomis) kainomis, t. y. nekoreguojant jos dėl infliacijos.

VI SKIRSNIS. TINKAMŲ DEKLARUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ NUSTATYMAS

34. EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma nustatoma atsižvelgiant į šios Metodikos II skyriaus I skirsnio punkto nuostatas.
35. EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų dalis (trūkstamo finansavimo santykis) yra didžiausia konkretaus projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurią galima deklaruoti EK, kaip atitinkančią reglamento Nr. Nr. 1303/2013 61 straipsnio nuostatas. Jeigu ši išlaidų dalis yra lygi 1 (didžiausia galima reikšmė), tai reiškia, kad visos tinkamos finansuoti projekto išlaidos galės būti deklaruojamos EK. Jeigu ši išlaidų dalis yra mažesnė už 1, atitinkamai šis dydis reikš koeficientą, kuriuo bus sumažinta tinkamų finansuoti projekto išlaidų suma nustatant EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų sumą ir didžiausią galimą projektui skirti finansavimo lėšų sumą.
36. Jeigu dalis projekto išlaidų yra netinkamos finansuoti, numatomos gauti projekto grynosios pajamos paskirstomos proporcingai tinkamoms ir netinkamoms finansuoti projekto išlaidoms. Tai atliekama dauginant EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų dalį (trūkstamo finansavimo santykį) iš tinkamų finansuoti projekto išlaidų.
37. Dauginant EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų dalį iš projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumos nustatoma EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma. Tik šiai tinkamų finansuoti išlaidų sumai gali būti skirtas finansavimas iš ES fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Likusi tinkamų finansuoti projekto išlaidų suma, kurią padengia numatomos gauti projekto grynosios pajamos, turi būti finansuojama pareiškėjo ir (arba) partnerio lėšomis. Bet kuriuo atveju pareiškėjo ir (arba) partnerio lėšų, skiriamų projektui įgyvendinti, suma negali būti mažesnė už apskaičiuotų numatomų gauti grynųjų pajamų sumą.
38. Ministerijos, nustatydamos reikalavimus pareiškėjams prisidėti prie projekto finansavimo nuosavomis lėšomis, turi atkreipti dėmesį, kad pareiškėjo nuosavas įnašas, skirtas padengti projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias padengia iš projekto numatomos gauti pajamos, nėra deklaruojamas EK ir nėra įskaičiuojamas į pagal atitinkamą veiksmų programos prioritetą numatytų pritraukti nacionalinių projektų lėšų sumą.

VII SKIRSNIS. PROJEKTO GRYNŲJŲ PAJAMŲ PRIEŽIŪRA

39. Kartu su projekto galutiniu mokėjimo prašymu projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai turi pateikti atnaujintą paraiškos priedą. Atnaujintame paraiškos priede turi būti:
 - 39.1. pateikta informacija apie faktines (tinkamas ir netinkamas finansuoti) projekto investicijų išlaidas;
 - 39.2. pagal faktines projekto investicijų išlaidas patikslinta turto likutinė vertė;
 - 39.3. pateikta informacija apie projekto įgyvendinimo metu faktiškai gautas grynasias pajamas (projekto veiklos išlaidas ir veiklos pajamas), kurios nebuvo įvertintos iš anksto;
 - 39.4. tuo atveju, jeigu pasikeitė pagrindinės prielaidos, kuriomis remiantis buvo apskaičiuotos projekto grynosios pajamos ir EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma, pateikiamos atnaujintos prielaidos ir jų pagrindu patikslinta projekto veiklos išlaidų ir veiklos pajamų prognozė per visą projekto investicijų ataskaitinį laikotarpį. Pagrindinėmis prielaidomis šiame punkte laikoma su projektu susijusi kainų politikos pasikeitimai ir naujų pajamų šaltinių atsiradimas projekte. Kainų politikos pasikeitimais laikoma esminių kainų reguliavimo principų pakeitimas, pavyzdžiui, įkainių atsiejimas nuo sąnaudų, normatyvinio pelno skaičiavimo taisyklių pasikeitimai, kainų reguliavimo panaikinimas ir pan.

40. Jeigu projekto vykdytojui kartu su galutiniu mokėjimo prašymu pateikus atnaujintą paraiškos priedą įgyvendinančioji institucija nustato, kad keičiasi EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma, turi būti tikslinama sutartis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 19 skirsnyje nustatyta tvarka bei, prireikus, mažinama sutartyje nustatyta projektui skirto finansavimo lėšų suma ir didinama projekto vykdytojo nuosavo įnašo suma.
41. Tais atvejais, kai pasikeitus projekto išlaidų sumai ir (arba) numatomų gauti grynujų pajamų sumai nustatoma, kad projektui įgyvendinti buvo išmokėta per didelė finansavimo lėšų suma, priimamas sprendimas dėl lėšų susigražinimo. Sprendimas administruojamas Gražintinų ir gražintų lėšų administravimo taisyklėse, kurias tvirtina finansų ministras nustatyta tvarka.
42. Jeigu EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma ir projektui skiriamo finansavimo lėšų suma nebuvo koreguotos dėl numatomų gauti projekto pajamų, kadangi projektas atitiko sąlygas, numatytas Metodikos 6 punkte, tačiau jo įgyvendinimo sąlygos pasikeitė ir jam turi būti taikomi reglamento Nr. 1303/2013 61 straipsnio reikalavimai, projekto vykdytojas turi apie tai informuoti įgyvendinančiąją instituciją ir pateikti jai paraiškos priedą. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į projekto vykdytojo pateiktą informaciją, perskaičiuoja EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų sumą ir projektui skiriamo finansavimo lėšų sumą vadovaudamasi šios Metodikos II skyriaus nuostatomis. Jeigu nustatoma, kad EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma ir (arba) projektui skiriamo finansavimo lėšų suma turi būti koreguojamos, turi būti tikslinama sutartis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 19 skirsnyje nustatyta tvarka.
43. Jeigu EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma ir projektui skiriamo finansavimo lėšų suma buvo koreguotos dėl numatomų gauti projekto pajamų, kadangi projektas neatitiko sąlygų, numatytų Metodikos 6 punkte, tačiau jo įgyvendinimo sąlygos pasikeitė ir jam neturi būti taikomi reglamento Nr. Nr. 1303/2013 61 straipsnio reikalavimai, projekto vykdytojas turi apie tai informuoti įgyvendinančiąją instituciją. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į projekto vykdytojo pateiktą informaciją, koreguoja EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų sumą ir apskaičiuotą numatomų gauti projekto grynujų pajamų sumą, nekeisdama projektui skirto finansavimo sumos, ir atlieka sutarties keitimą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 19 skirsnyje nustatyta tvarka .

III SKYRIUS. PROJEKTAI, KURIŲ GRYNŲJŲ PAJAMŲ IŠ ANKSTO OBJEKTYVIAI APSKAIČIUOTI NEĮMANOMA

44. Projektams, kurių grynujų pajamų iš anksto objektyviai apskaičiuoti neįmanoma, EK deklaruojama tinkamų finansuoti projekto išlaidų suma ir projektui išmokamo finansavimo suma nustatoma atsižvelgiant į faktiškai gautų projekto grynujų pajamų sumą per 3 metus po projekto įgyvendinimo pabaigos, bet ne vėliau kaip iki veiksmų programos užbaigimo dokumentų pateikimo termino.
45. Projektų, kuriuos įgyvendinant gaunamų grynujų pajamų iš anksto objektyviai apskaičiuoti neįmanoma, priežiūra yra atliekama remiantis informacija, pateikta kartu su galutiniu mokėjimo prašymu ir 3 metus po projekto finansavimo pabaigos teikiamomis ataskaitomis po projekto įgyvendinimo pabaigos. Projekto vykdytojas kasmet, bet ne ilgiau nei iki veiksmų programos užbaigimo dokumentų pateikimo termino, ataskaitose po projekto užbaigimo nurodo per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautų grynujų pajamų sumą, kuri apskaičiuojama iš projekto veiklos

pajamų atėmus projekto veiklos išlaidas. Grynosios pajamos, gautos per 3 metus po projekto finansavimo pabaigos, turi būti susigražinamos Gražintinų ir gražintų lėšų administravimo taisyklėse, kurias tvirtina finansų ministras nustatyta tvarka.

46. Tuo atveju, kai tinkamumo finansuoti reikalavimus atitinka ne visos projekto išlaidos, gautos grynosios pajamos turi būti proporcingai paskirstomos tinkamumo finansuoti reikalavimus atitinkančioms ir jų neatitinkančioms išlaidoms ir ataskaitose nurodoma tik tinkamoms finansuoti projekto išlaidoms tenkanti grynųjų pajamų suma.
47. Tuo atveju, jeigu projekto įgyvendinimo metu yra pradedama gauti pajamų, kurios yra nuolatinio pobūdžio ir jas galima objektyviai įvertinti iš anksto (pavyzdžiui, buvusios nemokamos paslaugos apmokestinamos ir nustatomi tokių paslaugų tarifai ir pan.), projekto vykdytojas turi apie tai informuoti įgyvendinančiąją instituciją ir pateikti jai užpildytą paraiškos priedą. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į projekto vykdytojo pateiktą informaciją, perskaičiuoja EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų sumą ir projektui skiriamo finansavimo lėšų sumą vadovaudamasi šios Metodikos II skyriaus nuostatomis. Jeigu nustatoma, kad EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų suma ir (arba) projektui skiriamo finansavimo lėšų suma turi būti koreguojamos, atliekami veiksmai, nurodyti Metodikos II skyriaus VII skirsnio 40-41 punktuose.

IV SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į projektų rizikos analizės rezultatus, gali nustatyti ir papildomas pajamų priežiūros procedūras, pavyzdžiui patikrų vietoje metu patikrinti pareiškėjo teikiamos informacijos apie gautas pajamas teisingumą, atlikti papildomas patikras vietoje, užsakyti studijas, kurias rengiant būtų įvertinamos iš projektų gaunamos pajamos, ir pan.
 49. Įgyvendinančioji institucija, teikdama išlaidų deklaracijas tvirtinančiajai institucijai, įvertina vadovaujantis šios Metodikos nuostatomis perskaičiuotos EK tinkamų deklaruoti projekto išlaidų sumos pasikeitimus ir atsižvelgia į iš projekto numatomas gauti grynąsias pajamas Išlaidų deklaravimo ir sąskaitų Europos Komisijai rengimo taisyklėse nustatyta tvarka.
 50. Metodinius dokumentus, išaiškinimus, naudotinas formas ir kitus dokumentus, susijusius su projektais, kuriuos įgyvendinant gaunama pajamų, vadovujančioji institucija skelbia ES struktūrinių fondų svetainėje (www.esinvesticijos.lt).
-